Hubert SELBY, Jr. – Píseň tichého sněhu

Maťa 1997 (přeložil Zero a Luboš Snížek)

Aspoň trochu úcty

(přeložil Luboš Snížek)

Morris srovnal papíry na svém psacím stole do hromádek, udělal z nich jednu velkou, a pospíchal k výtahům. Nenáviděl ty telefonní hovory před koncem pracovní doby. Nikdy nepochopil, proč všichni čekají, až když je za pět pět, a pak teprve začnou telefonovat. Spěchal k výtahům a přitom mrkl na hodinky. Mohl ještě stihnout ten sedmnáct dvacet, pokud nenastanou nějaké potíže. První dva výtahy v jeho poschodí ani nezastavily, protože byly plné. Tiše zaúpěl. Sledoval nervózně hodinky, ale nemohl dělat nic jiného, než si zapálit cigaretu. Vyfoukl kouř, když výtah zastavil a dveře se otevřely. Vmáčkl se do kabiny a výtah sjel rovnou do přízemí.

Vběhl do metra, zastavil se na nástupišti, v jednom kuse sledoval čas na hodinkách a přitom nahlas nadával na hromadnou dopravu, kde ten vlak, sakra, může být, a těšil se, až si konečně zapálí cigaretu. Další pohled na hodinky ho opět ujistil, že nestihne přípoj v sedmnáct dvacet, což znamená, že bude muset čekat na ten hnusnej dobytčák v sedmnáct třicet. Konečně vlak přijel a on se vtlačil, nebo spíš byl vtlačen do vozu. Dav ho nalepil na kníratého chlapíka tak těsně, že ucítil jeho vousy až v nose, a někdo za ním musel mít k obědu špagety s masovými knedlíčky a spoustou česneku. Říkal si, kolik asi může být.

Na konečné ho dav vyplivl z vlaku a Morris spěchal, skoro běžel na své nástupiště. Mrkl na své i na nástěnné hodiny a věděl, že to nemá cenu. Bylo sedmnáct dvacet jedna a přestup mu zabere aspoň pět minut, ať dělá co dělá, a bůh ví, že jestli vůbec někdy vlak odjede na čas, tak to bude právě dneska. Když se sem dostal v sedmnáct patnáct, tak měl vždycky zpoždění, ale dneska... Když se konečně ocitl na nástupišti, zahlédl už jen poslední vagon. Chvíli hleděl do temného tunelu a poslouchal, jak mu buší srdce. Koupil si noviny a čekal.

Ten vlak v sedmnáct třicet je dobytčák, nic jinýho než dobytčák. A kdyby jenom to, jízdní řád tomuhle vlaku nic neříká... nemá o něm ani páru. Kdoví, kdy se dostane domů.

Když vystupoval na své stanici, chtěl si trochu vydechnout, ale pak se raději rozhodl běžet dál na autobusovou zastávku; cestou párkrát mrkl na hodinky. Autobus přijel na čas a, chvála bohu, mohl si i sednout. Přečetl si o záplavě, bestiální vraždě, zemětřesení, při kterém zahynulo deset tisíc lidí, a odpočíval.

Cesta od autobusu domů byla téměř příjemná. Těšil se, že si před večeří ještě chvilku sedne a všechno zkusí hodit za hlavu. Ulice byla poměrně klidná, dokonce bylo slyšet i ptáky. Morris ptáky rád poslouchal. Bylo to tak idylické, že i město se zdálo vzdálené stovky kilometrů odtud. Pěkné.

Otevřel dveře do domu a okamžitě byl PŘEPADEN rachotem kulometů, kanonádou a svistem stíhaček. Jeho desetiletý syn Milton seděl v obýváku na podlaze mezi prázdnými miskami, obaly od bonbonů, drobky sušenek a pražené kukuřice a zbytky smažených brambůrků. Morris strčil hlavu do dveří. Ahoj, Miltie, jak se vede?

Milton zíral na obrazovku.

Morris na něj chvíli hleděl, a pak mírně zvýšil hlas. Řekl jsem ahoj. Jak se vede?

Milton zíral na obrazovku.

Morris zíral na syna, ale nevydržel to dlouho. Ztlum to, Miltie.

Milton zíral na obrazovku.

Miltie, řekl jsem ti, abys to ztlumil, strašně to řve. Morrisův obličej zbrunátněl, ale nic neudělal, jen se nad syna postavil, v ruce drtil noviny a zvýšil hlas trochu víc, než u něj bylo

obvyklé.

Syn dál zíral na obrazovku.

Když se konečně objevil reklamní blok, Morris to zkusil znovu a Milton zvuk ztlumil.

Aniž by se namáhal vstát, vzal Milton otcovu přítomnost nakonec na vědomí odseknutím ve stylu Barta Simpsona. Klídek, ne?

Já budu klidnej, Morris hmátnul po ovladači i po Miltonovi, který ovladač držel pevně oběma rukama. Dej to sem, ty -

Bacha, bacha, ve, dyť to rozbiješ!

Já ti takovou vrazím, ty jeden malej -

Z kuchyně se ozval hlas Morrisovy ženy Mayi. To jsi ty, Morrisi?

Napřímil se. Jo, to jsem já.

Vtom film zas vrazil do pokoje, a to takovou kanonádou, že Morris upustil noviny a zvolil ústup do kuchyně.

Milton zíral na obrazovku.

Maya vybalovala předvařené porce z hliníkové fólie. Večeře bude za dvacet minut. To si dáš. Co to bude?

Tvé oblíbené jídlo, steak Salisbury. Morris potěšeně přikývl. S domácí minerálkou? Tak co? Nic. Co to bylo za hluk, proč jsi zase na Miltieho křičel? Křičel? Jak to můžeš říct? Slyšela jsem tě. Jak jsi mě mohla slyšet v takovým randálu? Mayo, říkám ti, musíme něco podniknout. Podniknout? S čím? S čím? S Miltiem. Proč, co udělal? Co udělal? Právě že nic. Neřekne ani ahoj ani sbohem. Neřekne vůbec nic. Jenom sedí a čučí na televizi. Baví ho to, Morrisi. Aspoň s ním nejsou problémy. Jsem jeho táta. Aspoň pozdravit by mohl. Je na tom něco špatného, chtít po svém synovi, po svém vlastním dítěti, aby mu řeklo ahoj? Jsem v práci celej den. Těžce pracuju. Jako otrok - Maya pokyvovala hlavou a přikyvovala ještě, když strkala večeři do trouby, Morris za ní kroužil po kuchyni - abych moh rodině koupit pěknej dům na předměstí, abyste nemuseli bydlet v tom šíleně přecpaným centru. Vyžaduju snad slavnostní fanfáry, když přijdu domů? Jediný, co chci, je jenom špetku uznání, to je všechno. Je to snad moc, chtít po něm, aby mi řekl ahoj? Já mu vždycky řeknu ahoj. Řekneš mu ahoj, a on? Možná bych mu měl dát magneťák, aby do něj jednou jedinkrát řekl ahoj, tati, a ty bys mi ho vždycky, když přijdu domů, pustila. Maya pokrčila rameny. Dovolíš, Morrisi, chtěla bych prostřít. Maya prostírala stůl a Morris dál poskakoval kolem ní. To se musí změnit. Snad si od svého syna zasloužím aspoň trochu úcty? Poslouchášmě vůbec? Poslouchám tě, Morrisi, máš pravdu. Zasloužíš si trochu úcty. Promiň na okamžik, rozdám příbory. Odteďka, když přijdu domů, tak to vypne a pozdraví mě. Maya přikývla. Jak ses měl dneska? Já? Já? Dny vždycky nějak přežiju, ale s nocema je to horší. Zazvonil budík a Maya vytáhla jídlo z trouby. Řekni Miltiemu, ať jde jíst. Morris vešel do obýváku pevně odhodlán dostát svému rozhodnutí. Je večeře, Miltie.

Vem to sem.

Co to má znamenat, vem to sem?

Milton pomalu otočil hlavu, pohlédl na otce, jako kdyby mluvil s imbecilem, a zase se otočil zpátky k televizi.

Morris chvíli upřeně hleděl na syna, pak se prudce obrátil a vrátil se do kuchyně. Nechce jít. Nemá hlad? Chce jíst tam. Maya pokrčila rameny. Tak ho nech najíst tam. Dám mu jídlo na podnos a... Co to znamená, nech ho? Morrisi, nerozčiluj se, nedělá ti to dobře na žaludek. Posaď se a odpočiň si. Maya vtlačila Morrise do židle, naskládala rychle talíře na podnos a odnesla je Miltonovi do pokoje. Vrátila se a naservírovala jídlo, posadila se a usmála se. Dobrou chuť, Morrisi, jez, ať ti to nevystydne. Morris pořád vrtěl hlavou. Vem to sem, vem to sem. Jako kdyby mu v hlavě střílely všechny ty filmové kanony a kulomety. Ale i přes trauma z kanonády slyšel hlas svého syna, a Maya vstala, ukrojila obrovský kus koláče, naložila na něj obrovský kopec zmrzliny a odnesla ho Miltonovi. Morris jedl. Cítil jídlo v

ústech. Žvýkal. Polykal. Musí jíst. Maya se posadila. Viděl ji, ale jaksi tam nebyla. Byla-nebyla. Myšlenky se mu honily hlavou, jen tak tak, že mu z ní nevyrazily ven. Píchaly ho v nose a v uších. Draly se mu z úst, vířily hlavou a svíraly hrdlo. Trochu úcty můžeš říct ahoj jsem tvůj táta celej den pracuju dobytčák v sedmnáct třicet za co kulometnou palbu a letadla trochu úcty nechci to poslouchat to se musí změnit - Morrisi, je ti něco? - jo, trochu změny a trochu úcty bez toho bombardování - Morris vstal, napřímil se, vysoký a strnulý - Maya se na něj podívala, ale večeřela dál - to se musí změnit hned teď, vykročil z kuchyně, zamračené Mayi si nevšímal a šel přímo do obýváku, minul Miltona sedícího s pohledem upřeným na obrazovku, vytrhl šňůru ze zásuvky a začal televizi valit z pokoje.

Milton zaječel, hej, co děláš?

Co dělám? Začínají změny.

Mami, MAMI!!!!

Maya vběhla do obýváku. Co se děje? Milton visel tátovi na ruce, bušil do něj, rval se s ním o televizi a ječel NE, NE, VRAŤ MI TU TELEVIZI!

Buď si jistej, že ti nic nedám, dokud si to nezasloužíš. Co to vyvádíš? Morrisi, no tak. - Uhni. Ven! Morris odstrčil syna, Maya ustoupila bezděčně sama - a vyvalil televizi před dům na trávník. Maya a Milton sledovali, jak jde do garáže. A teď tady začnou změny, hahahahahahaha, mě bude zdravit, hahahahahaha!!!! Z garáže vyšel s kanystrem benzínu a sekerou. Smál se, řehtal se jako kůň, a když udeřil sekerou do obrazovky, obrazovka explodovala a střepy se rozprskly po okolí a několik se mu jich zaseklo do rukou, a on začal krvácet, Maya a Milton křičeli, Milton tahal mámu za ruku, ZASTAV HO, ZASTAV HO!!!! a pak vběhl do domu a s brekem zavolal policii. Pár sousedů vykouklo z oken, pak vyšlo ven a sledovalo Morrise, jak seká televizi na kousky, smál se a smál, z rukou mu kapala krev, a když se zpráva roznesla telefonem, vycházeli z domů další sousedi, a přicházeli blíž a blíž, až se na chodníku a na ulici srotila stovka lidí, kteří zírali na Morrise, který konečně zahodil sekeru a benzínem polil zbytky televize a škrtl sirkou, a když vyšlehly plameny, Moriss řval PUUUFFFFF, HAHAHAHAHAHAHAHAHAHAHA HOŘ, TY SVINĚ, HOŘ, HOŘ, HOŘ!!!!!!!! a začal skákat kolem ohně, a Milton běžel k ohni a Maya se ho snažila zadržet a děti sousedů křičely uhas to, uhas to!!! a jejich rodiče skandovali, hoř, hoř, hoř, hoř!!!! a většina sousedů tleskala a přicházela blíž k ohni a povzbuzovala Morrise, který pořád křičel HOŘ TY SVINĚ, HOŘ TY SVINĚ, a v dálce se ozvala siréna, byla čím dál tím hlasitější, ale ještě před policajty dorazili hasiči, jejich auto zakvílelo na rohu, a dva hasiči přibíhali s hasicími přístroji, a když se jeden policajt zeptal Mayi, co se stalo, Milton skákal a řval ZABI HO, ZABI HO!!! pak najednou odběhl do domu a přinesl svou videokameru, a druhý policajt se pokoušel Morrise od ohně odtáhnout, ale ten se nedal a vytrhl se mu a řval na něj, nech mě bejt, na to nemáš právo, hoř ty svině, teď mě bude zdravit, a policajt ho táhl čím dál drsněji a Morrisova obrana byla pořád úpornější, a nakonec se na něj policajt vrhl, radši se na to vykašli, kámo, nebo ti urvu palici, a pak zavolal parťáka a oba se na Morrise vrhli a zkroutili mu ruce, kterými mával a mlátil kolem sebe, a řval, a všichni tři se váleli po trávníku, a hasiči volali na sousedy, kteří Morrisovi tleskali a policajtům nadávali, ať dávají pozor a ať uvolní cestu. Policajti z Morrise servali skoro všechno oblečení, a když ho konečně dostali tváří k zemi, byl samá krev a modřina, jeden ho obuškem tlačil k zemi a druhý mu poutal ruce za zády, a Milton měl plné ruce práce s filmováním, a Maya tiše stála a dívala se, jak policajti vlečou Morrise, který se ještě pořád chechtal a ječel, ke svému autu a jak hasiči před svým odjezdem rozhazují popel a zajišťují oheň, aby se znovu nerozšířil.

Milton tu noc strávil u dědečka a babičky. Zapojil video do jejich televize a sledoval, jak policajti vlečou jeho tátu, hystericky se smál a hrozil pěstí na obrazovku, zabi ho, zabi ho, zabi ho!!! a přehrával si ten film pořád dokola a znovu a znovu...